

Prof. mag. Dušan Robič – osemdesetletnik

Igor DAKSKOBLER, Lado KUTNAR, Andrej BONČINA

V minulih letih se je Gozdarski vestnik ob okroglih obletnicah spomnil kar nekaj gozdarskih fitocenologov, a doslej smo prezrli dolgoletnega in zaslužnega predavatelja fitocenologije na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete v Ljubljani, mag. Dušana Robiča, ki letos praznuje 80. življenjski jubilej. Rodil se je v Ljubljani 6. 7. 1933 v učiteljski družini. Študij na Oddelku za gozdarstvo je končal leta 1960 z diplomsko nalogo o gozdni vegetaciji Mokreca. Leta 1972 je kot prvi na tem oddelku pridobil akademsko stopnjo magistra gozdarstva na podlagi raziskave o razprostranjenosti, ekologiji in gospodarskem pomenu jesenovih rastišč v severozahodnem delu Balkanskega polotoka, ki jo je končal že leta 1970. Njegova prva službena leta so bila na Gozdnem gospodarstvu Ljubljana in Biroju za gozdarsko načrtovanje. Štiriintrideset let, od 1. 12. 1963 do upokojitve, 5. 12. 1997, je deloval na gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete, in sicer najprej kot asistent in od leta 1985 kot višji predavatelj. Ožja slavljenčeva strokovna področja so bila: uvajanje matematičnih metod v vedo o vegetaciji, uporaba njenih izsledkov v gozdarstvu ter problemi dinamike in sukcesivnega razvoja gozdne vegetacije. Leta 1974 se je iz omenjenih področij izpopolnjeval v takratni Sovjetski zvezi, že kot študent pa je bil na večmesečni praksi v Skandinaviji.

Mitja Zupančič (1997) Dušana Robiča uvršča v tretjo generacijo slovenskih fitocenologov. Kot nekateri njegovi kolegi je tudi on že v študentskih letih pomagal pionirjem prve in druge generacije, predvsem Gabrijelu Tomažiču, Vladimirju Tregubovu in Stanku Cveku pri kartiranju gozdnih združb v Kamniški Bistrici, Zgornji Savski dolini, na Kočevskem in drugod. Nekoč je najstarejšemu med nami v Kamniški Bistrici o svojih prvih delovnih izkušnjah omenil, da je bilo odločilno veselje do hoje in gora, zato mu zahtevno terensko delo ni povzročalo težav. Kdor pozna strmine v Martuljških gorah, nad Pišnicama ali tudi v

Slika 1: Prof. Dušan Robič na svojem domu pri zaključnih posvetih o novi tipologiji gozdnih rastišč (foto: L. Kutnar).

Karavankah, bo razumel, da tisto mladostno kartiranje ni bilo mačji kašelj. A je prof. Robič ob tem takoj pripomnil, da kjer lahko še raste gozd, še ni tako zelo strmo. Ko se je eden izmed nas (ID) v začetku 80. let, kmalu po diplomi, neko jesen povzpel do bivaka v odmaknjeni Veliki Dnini pod Poncami in Oltarji, je v vpisni knjigi med prvimi obiskovalci (vpisani so bili od začetka 60. let prejšnjega stoletja) prebral značilen podpis svojega profesorja in mentorja pri diplomi. To ne preseneča, saj je bil Dušan Robič tudi alpinist in plezalec, dejaven tudi v Centralnih Alpah, kjer je med drugim osvojil Mont Blanc. V prvem desetletju službene in raziskovalne poti ga je v marsičem zaznamovala njegova povezanost s prof. Gabrijelom Tomažičem. Njegov asistent je bil v letih od 1963 do 1972. Sprva je bil nekoliko svojstven profesor do njega precej zadržan, pozneje pa mu je povsem zaupal. Dušan Robič

Slika 2: Prof. Dušan Robič pri terenskem delu – Sovje stene na Debelem vrhu (foto: A. Bončina).

je o njem govoril spoštljivo in se mu oddolžil s celovitim orisom njegovega življenja in dela (skupaj s prof. Tonetom Wraberjem ga je objavil v reviji *Hladnikia* leta 2001). Po upokojitvi prof. Tomažiča je predavanja iz gozdne fitocenologije (pozneje vrednotenja rastišč z gozdno fitocenologijo) prevzel sam, prav tako s študenti opravil tudi vse kabinetne in terenske vaje. Spominjamo se ga kot izvrstnega predavatelja, ki je snov podajal živo, zbrano, prepričljivo in zelo sistematično. Sistematičnost nasploh je ena njegovih prepoznavnih značilnosti, ki se kaže v vseh njegovih pisnih gradivih in objavah. Predavanja je imel napisana na majhnih listih, ilustriral pa jih je z risbami s kredo na tabli. S temi risbami nam je v času, ko še ni bilo toliko tehničnih pripomočkov, nazorno prikazal ekološke razmere opisanih združb ali vegetacijske profile nekega območja. Študente je spodbujal k izpopolnjevanju botaničnega znanja, k nabiranju herbarija in učenju novih vrst. To je počel tako navdušujoče, da eden izmed nas (ID) dolguje izključno njemu, da se je, v mladosti povsem ravnodušen do biologije in rastlin, po zaslugi Robičeve fitocenologije

priučil še botanike in si z njo deloma še zdaj služi kruh. Enako je njegova tovrstna spodbuda obrodila bogate sadove pri Robertu Brusu, zdaj uglednem profesorju dendrologije.

Dušan Robič je teoretično zelo razgledan. Sočasno je spremljal angloameriško, nemško in rusko strokovno literaturo in bil na tekočem z novimi spoznanji in predvsem z novimi, objektivnejšimi statistično-matematičnimi pristopi v klasični srednjeevropski vegetacijski metodi. To metodo nam je vedno priporočal kot primerno, kadar želimo s čim manj vložene časa in sredstev pridobiti razmeroma veliko količino dobrih informacij. Se je pa zavedal njenih omejitev in tega, da ni primerna za vsako raziskavo. Upravičeno dvomi v občasno preveliko vnemo in premajhno kritičnost fitocenologov pri sinsistemati, to je klasifikaciji gozdnih združb. Zato je pri svojem delu uporabljal tudi druge, zahtevnejše in dražje raziskovalne metode, ki pa so dopuščale neoporečno statistično obdelavo. Bil je poln zamisli in ko si ga poslušal, si nehote pomislil na našega znamenitega pisatelja Cirila Kosmača. Zanj je bilo znano, da je pripovedoval celo bolje,

Slika 3: Prof. Dušan Robič vodi terenski pouk izrednih študentov (večinoma revirnih gozdarjev) v gorskem bukovju na Gorjancih (foto: A. Bončina).

kot je pisal. Veliko od tistega, kar je pripovedoval, ni nikoli napisal, kar pa je napisal, je bilo vse zelo dobro, jezikovno in slogovno izbrušeno. Podobno tudi prof. Robič marsikatero svoje zamisli ni uspel uresničiti, svojih odličnih predavanj ni zbral in izdal v učbeniku, a vendar nam je zapustil kopico izvrstnih gradiv, zapisov in člankov, ki tehtno osvetljujejo nekatera področja, povezana z gozdno vegetacijo. Samo za primer navajamo njegove članke, ki jih je objavil v *Gozdarskem vestniku* in zbornikih seminarjev, pozneje študijskih dni (v 80. in začetku 90. let prejšnjega stoletja jih je navadno organiziral prof. Boštjan Anko). V njih je dovršeno obdelal temeljne pojme o gozdnih fitocenozah in ekosistemu, primarno in sekundarno sukcesijo, gorski gozd, hidrološko vlogo gozdnega zastora, lepoto notranjosti gozda in gozdnega roba, steljarjenje (kjer je besedo stelja utemeljil tudi kot strokovni pojem) in še druga področja. Gozdno vegetacijo Slovenije je predstavil v ugledni nemški reviji *Allgemeine Forst Zeitschrift*, gorski gozd pa v odlični monografiji *Gore Slovenije*. Pri strokovnem pisanju je veliko pozornosti namenil slovenskemu izrazju in bil

pri tem tudi inovativen. Res so nekatere njegove jezikovne izboljšave pri kom naletele tudi na nestrinjanje, a sami ne vidimo razlogov, da jih ne bi uporabljali. Pri strogo znanstvenih raziskavah je precej pozornosti namenil raziskovanju indikacijske pomembnosti merjenja električne upornosti živih tkiv na stoječih drevesih (in v povezavi s tem s sodelavci objavil več člankov) ter raziskavam o možnosti spodbujanja naravne obnove v altimontanskih antropogenih smrekovjih. Ob prelomu tisočletja je zaradi zdravstvenih težav moral opustiti terensko delo. Zadnje, na terenskem opazovanju zasnovano raziskavo je opravil v gozdovih državnega posestva Brdo pri Kranju in o tem leta 2000 pripravil poročilo. Vseskozi je bil tesno povezan z gozdnogojitvenim in gozdnogospodarskim načrtovanjem in pomagal profesorjem gojenja in urejanja gozdov (Mlinšku, Kotarju in Gašperšiču) pri raziskavah in terenskih vajah. To povezanost je ohranil do zdaj in je soavtor več skupnih objav njihovih naslednikov (Diacija, Kadunca, Bončine). Vegetacijsko znanost je povezoval tudi z drugimi temeljnimi znanostmi, kot so botanika,

geologija in pedologija, meteorologija in klimatologija, zgodovina. Vedno odprt za novosti se je odzval tudi na potrebo po poenostavljeni, širšemu krogu razumljivi členitvi rastlinske odeje oz. predstavitvi habitatnih tipov Slovenije. To tipologijo smo dobili leta 2004 (uradno ni njen soavtor, vendar pa v kolofonu piše, da je pri njej sodeloval, pri čemer je bil avtor osnutkov opisov gozdnih habitatov). Sodelavcem Zavoda za gozdove Slovenije (še posebno njihovemu vodilnemu strokovnjaku mag. Živanu Veseliču) je tehtno pomagal pri posodabljanju baze gozdnih združb, pri čemer so mu bili v pomoč Pregled sintaksonomskega sistema gozdnega in obgozdnega rastja Slovenije, Abecedni seznam pojmov in imen iz fitocenologije in Latinsko-slovenski imeniki lesnatih rastlin, zelišč in mahov, ki jih je za študente pripravil skupaj s svojim naslednikom prof. Markom Accettom, in Sezname sintaksonov (sintaksa) gozdnega in obgozdnega rastlinja Slovenije z vzkrižnimi napotili. Krona njegovih prizadevanj je nova Tipologija gozdnih rastišč Slovenije (2011). K njej je že pred leti v osebnih pogovorih z enim od nas (LK) prispeval s temeljno idejo o slovenskem poimenovanju gozdnih rastišč in v zaključni fazi pisanja prispeval dragocen in ustvarjalen delež. Kljub resnejšim zdravstvenim težavam v zadnjih dveh desetletjih ohranja človeško vedrino, živahnost in zanimanje za dogajanja v gozdarski stroki.

Dušan Robič zaradi objektivnih in subjektivnih okoliščin ni dosegel visokih akademskih nazivov, čeprav smo skoraj vsi, ki smo bili z njim tesneje povezani, čutili, da bi si jih zaradi velikega znanja in pedagoških sposobnosti nedvomno zaslužil. V naših očeh je bil in ostaja izvrsten profesor. Podpisani iz treh različnih generacij njegovih študentov in iz treh raziskovalnih in pedagoških ustanov mu v svojem imenu in imenu svojih sodelavcev z veliko hvaležnostjo za njegov dragocen prispevek h gozdarski stroki in vegetacijski vedi iskreno čestitamo, od srca želimo čim več zdravja in dobro počutje v prihodnjih letih.

UDK 012Robič:630(045)=163.6

Prof. mag. Dušan Robič

BIBLIOGRAFIJA

Kronološki pregled po vrstah objav

Pripravila mag. Maja BOŽIČ

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Članki v revijah (58)

- Robič D. 1973. Razprava o gozdnogojitvenem načrtovanju na gozdarskih študijskih dnevih 1973 v Kočevju. *Gozdarski vestnik*, 31, 6-7: 276-279.
- Robič D. 1973. Zveza med mladostno rastjo in obliko doraslega rdečega bora (*Pinus sylvestris* L.). *Zbornik gozdarstva in lesarstva*, 11, 2: 185-198.
- Robič D. 1974. Fitocenoza, biocenoza, biogeocenoza in ekosistem. *Gozdarski vestnik*, 32, 2/4: 77-86.
- Robič D. 1975. Raziskovanje s področja organizacije in gospodarjenja v gozdovih severozahodnega dela Ruske sovjetske federativne socialistične republike (RSFSR): recenzija. *Gozdarski vestnik*, 33, 10: 532.
- Robič D. 1975. Usmerjeno izobraževanje v gozdarstvu. *Posvetni delavec*, 21: 2.
- Robič D. 1975. Vloga kadrov - dejavnik razvoja in napredek gozdarstva. *Posvetni delavec*, 4: 2.
- Robič D. 1976. Gozdar v Bajangi. *Proteus*, 39, 6: 219-224.
- Robič D. 1977. Tajga: življenjski prostori tukaj in drugod. 1. *Proteus*, 40, 2: 60-65.
- Robič D. 1978. Biomasa. *Prehranjevalne verige*. Pionir, 34, 1: 15.
- Robič D. 1978. Kaj je gozd? *Pionir*, 34, 1: 16-17.
- Robič D. 1978. Spremljajmo spremembe v naravi! Razpis raziskovalne naloge za mlade naravoslovce. *Pionir*, 34, 2: 48-49.
- Robič D. 1978. Fitoklima. *Rastišče*. *Pionir*, 34, 2: 51.
- Robič D. 1978. Neživi del gozdnega ekosistema. *Pionir*, 34, 2: 48-49.
- Robič D. 1978. Mikoriza. *Gozdni rob*. *Pionir*, 34, 3: 89.
- Robič D. 1978. Rastlinski svet gozdov. *Pionir*, 34, 3: 80-81.
- Robič D. 1978. Snovanje novega gozda s pionirskim nasadom. *Gozdarski vestnik*, 36, 5: 201-201.
- Robič D. 1979. Spremljamo spremembe v naravi: razpis raziskovalne naloge za mlade naravoslovce. *Pionir*, 34, 6: 44-45.
- Robič D. 1979. Gozdna fitocenoza kot kompleksni indikator naravnih danosti v gospodarjenju s prostorom. *Gozdarski vestnik*, 37, 5: 223-226.
- Robič D. 1980. Spremljamo spremembe v naravi: (raziskovalna naloga, prvo poročilo). *Pionir*, 35, 6: 170-171.
- Robič D. 1981. Končali smo nalogo Spremembe v naravi. *Pionir*, 36, 10: 4.